

THE THREE WEEKS A DEEPER LOOK

בן המצרים תשפ"ד
VOL. XI ISSUE 7

Roshei Kollel: Rabbi Dovid Zucker, Rabbi Moshe Francis A Publication of Chicago Community Kollel | 773-262-9400 | General Editor: Rabbi Akiva Niehaus

DID YOU KNOW?

Rabbi Akiva Niehaus

Eating Before Alos Hashachar The fast of Shiva Asar B'Tammuz begins in the early morning, at Alos Hashachar. Thus, one may theoretically eat and drink something in the late night, before Alos Hashachar. However, once one goes to sleep for the night before the fast, it is assumed that he has accepted the fast upon himself and may no longer eat or drink anything. The way to avoid this is to make a *t'nai*, a condition, before going to sleep that he does not wish to begin the fast until Alos Hashachar (*Shulchan Aruch* 564:1). If one forgot to make such a condition, one may be lenient and drink something before Alos Hashachar, provided that he often drinks something during the night (*Mishnah Berurah* 564:6). Further, some say that there's no need to verbalize the above condition, and it's sufficient if one had in mind that he intends to eat something before Alos Hashachar (*Kovetz Halachos* pg. 34).

Listening to Music During the Three Weeks, from Shiva Asar B'Tammuz through Tisha B'Av, the common custom is to avoid listening to music because it brings one

(continued inside)

TISHA B'AV – A DAY OF HOPE

Rabbi Yisroel Langer

The saddest day of the Jewish calendar is no doubt the 9th day of Av – Tisha B'Av. On this tragic day, the spies returned and delivered a slanderous report about Eretz Yisroel. Both the first and second Batei Mikdash were destroyed on Tisha B'Av. Ironically, we don't recite *tachanun* on this day. *Tachanun* is a tefillah which we recite daily after Shemoneh Esrei, but we omit it on days that are joyous, such as Shabbos, Yom Tov and Rosh Chodesh. Why, then, is *tachanun* omitted on the day of Tisha B'Av? The *Meforshim* explain that Yirmiyahu HaNavi (in *Megillas Eich*) referred to Tisha B'Av as a "*moed* – a holiday." The question remains: What joyous aspect of Tisha B'Av precludes the recitation of *tachanun* and prompted Yirmiyahu to call it a "*moed*?"

Another irony of this day is the manner in which we conduct ourselves. Chazal tell us that the Bais HaMikdash was set ablaze on the afternoon of Tisha B'Av. One would expect our mourning to peak at that time. Yet just the opposite is true. We sit on the floor all Tisha B'Av morning reciting kinos. It is only after midday that we get up from the floor and don our talleisim and tefillin. Why is this so?

R' Shimshon Pincus *zt"l* used to refer to Tisha B'Av as the "Day of Truth." He explained that when one is viewing the festivities at a wedding, it is difficult to distinguish the close relatives of the choson and kallah. Everyone seems happy, singing and dancing. At a funeral, however, it is obvious that the close relatives of the *niftar* are those people whose tears are flowing freely. Similarly, it is hard to discern the true servants of Hashem when we observe Shabbos or Yom Tov. Everybody seems to be rejoicing on the *chag*. Only on Tisha B'Av is it apparent who the true "relatives" of Hashem are. They are the ones who are genuinely crying and mourning over the Shechinah in *galus*, the plight of the Jewish people, the desecration of Hashem's Holy Name, and the sad realities of life in the absence of the Beis HaMikdash.

The tears that we shed on Tisha B'Av are never wasted. These tears bring us closer to Hashem, ultimately bringing the *geulah* (redemption) closer. Perhaps when Chazal say that Mashiach is born on Tisha B'Av, they don't mean that his actual birthday is on that day. Rather, the "decision" to bring the

(continued on back page)

יש לעיין

תקנת ארבע צומות

הרב יהושע משה גולדשטיין

רצה לעקור החומרות שנוהגות בת"ב יותר משאר צומות, כי דרצה לעקור מתשעני לעשירי וכדאמר ריו"ח תענית קט: אילו הואי התם קבעתי בעשירי. והנה על תירוצם האי' יל"ע, דמי"ש שלעקור החומרות היתירות של ת"ב דלא צריך בי"ד גדול בחכמה ובמנין? וכן הקשו היעבי"ץ ומהר"ץ חיות, ועי' במסורת הש"ס שעמד בזה וביאר דתקנת הנביאים על ת"ב לא היתה על החומרות היתירות וזהו רק הנהגת הדורות האחרונים ולכן שייך לבטלו (זהו דלא כמשנ"ת לעיל בשם הרמב"ן דמעיקר תקנת הנביאים כל הצומות דין ת"צ עליהם עם כל החומרות). וכמו"כ יל"ע על תירוצם הב', דמי"ש עקירה מיום ט' ליום י' דלא צריך בי"ד גדול בחכמה ומנין? הלא חז"י בריש מגילה דבלי דרשא דקרא ל"ש לחז"ל לתקן עוד זמני קריאת מגילה בייא י"ב י"ג? וכן הקשו היעבי"ץ ומהר"ץ חיות ומים חיים ותפ"י ורש"י, וכבר קדמום בריטבי"א שם. וגם בזה יעוין במסורת הש"ס שעמד בזה ותי' דבאמת כדברי ריו"ח לקבעו בעשירי הסכימו הרבה חכמים ורק הרוב הסכימו לקבעו בתשעני וכן קבעו הלכה כרוב, אך ככה"ג יכול בי"ד אחר לקבוע הלכה כדברי היחיד אפי' אינו גדול כמותו בחכמה ובמנין. ויעוין ברשב"א שהקי על תוס' דמהמשך הגמ' שם מש' שבהו"א סברה הגמ' שרצה לעקור ת"ב לגמרי ולא רק מהחומרות או לקבעו ביום אחר וכמו למסק' דאירי בת"ב שחל בשבת דרצה לעקור לגמרי? ולכן פ"י באופ"א דהכו"י כפשוטו דרצה לעקור ת"ב, דת"ב ג"כ תלוי ברצו כשאר צומות ולכן כמו דרבי רצה לעקור י"ז בתמוז, כמו"כ ת"ב. והא דאי בגמ' דת"ב שאני שהוכפלו בו צרות אי"ז מצד תקנת הנביאים אלא הנהגת הדורות ולכן לבטל זה ל"ח ביטול דברי בי"ד חבירו. והא דשלוחין יוצאים בת"ב אף דהוא ג"כ מדינא תלוי ברצו, מכ"מ כיון דסו"ס הנהיגו הדורות להתענות בהחלט מחמת שהוכפלו בו צרות שלוחין יוצאים. וכן הוא בריטבי"א שם וכ"כ בשפ"א להקשות על התוס' למה לא כ' כן. וכנ"ל דתוס' לא ס"ל כשי' הרשב"א וסברי כדכי במאירי שם ברי"ה דכו"י ת"י הגמ' הוכפלו בו צרות הוא נתינת טעם אמאי ת"ב באמת לא תליא ברצו ורק שיש תקנת חכמים קבועה במוחלט להתענות ולכן בעי' בי"ד גדול בחכמה ובמנין לעקרו. וראוי לבאר בזה לדעת תוס' ומאירי אין הכו"י דהוכפלו בו צרות הוא סיבה דת"ב הוא חובת תענית מוחלט **מתקנת הנביאים** דבהיא שעתא עדיין לא הוכפלו, אלא הכו"י דמצד הוכפלו בו צרות תקנו חכמים אח"כ לצום בהחלט (ולא רק הנהגת הדורות), וכ"כ בשו"ת בנין שלמה ס"י ל"ו.

מצד עיקר תקנת הנביאים) משום דשאר ברצו מתעניין אוקמינהו ולא מדכרי להו במתני' ולא בגמ' כלל (פ"י דנקטה בת"ב דבהו החיוב מוחלט ול"ת ברצו, ולאפוקי שאר צומות דתליא ברצו). אולם בתשב"ץ ח"ב סי' רע"א ת"י באופ"א דלכך נקט חיוב ה' עיניים בת"ב דווקא משום דת"ב יש בו חיוב נוסף על שאר צומות והוא חיוב אבילות (כגון הדין איסור בשר ויין בסעודה שמשפסקין בו ודיני אבילות הנהוגים בת"ב גופא) ולכן נקטה ה' עיניים רק בת"ב דמחייב מטעם אבילות ונמצא דבשאר צומות, הדין ה' עיניים מצד השם תענית צבור וכעין יוה"כ, ובת"ב נוסף ע"ז חיוב ה' עיניים מצד אבילות. נמי מבוי' בתשב"ץ שיש בת"ב שני מחייבים - א' חובת תענית, וב' חובת אבילות (ולא כשאר צומות דרק חובת תענית ניהו ולא אבילות), וכן מבוי' באורך בחי' הגרי"ז עה"ר הל' תענית ובי' שם דרחיצה אסורה בת"ב מתרי טעמי אבילות ותענית ורק דאי' רחיצה מצד תענית אוסר אפי' להושיט אצבעו בצונן ואילו מצד אבילות רק אסור כל גופו בצונן, ובחמין מקצת גופו. וכ"כ ג"כ במנ"ח מצוה שיי"ג אות י"ט (אך יעוין בריטבי"א מו"ק כא. שמבאר שם דאיסור הושתת אצבעו בצונן בת"ב הוא מצד אבילות וחמיר מאבילות יחיד ולכן מסופק שם הריטבי"א אם יש היתר רבים צריכים לו באיסור ת"ת בת"ב דחמיר טפי. וכן מפורש בריטבי"א תענית יג: וכה"ה בר"ן מס' תענית ד: ובכלכו הל' ת"ב סי' ס"ב דאבילות בת"ב חמיר טפי לאסור הושתת אצבעו בצונן). ועו"כ הגרי"ז דמצד חובת תענית רק מתחילים האיסורים בערב, אך הדין אבילות כבר מתחילים משעת סעודת המפסקת. ובמקו"א ב"י הגרי"ז דבשעת סעודה המפסקת חלים דיני אנינות ולכן אסור בבשר ויין ובת"ב גופי' הוא דין אבילות ולא אנינות. וגם כ' הגרי"ז שם דאיסור אכ"י ושת"י הוא מצד תענית ואילו מצד אבילות ליכא איסור אכ"י ושת"י. ובמנ"ח כ' בת"ב שחל להיות בשבת שיש שיטות דדברים שבצנעה נוהג והיינו מצד חיוב אבילות, אך הדין תענית נדחה מכל וכל (ולכן שרי לרחוץ מקצת גופו דזהו רק מצד תענית וכשיטתו ולא כמו שנתבאר לעיל ע"פ ראשונים).

והנה, אי' בגמ' מגילה ה: דרבי רצה לעקור ת"ב ולא הודו לו ומסיק שם דהכו"י דרצה לעקור ת"ב שחל בשבת דאמר הואיל ונדחה ידחה אך בהו"א סברה הגמ' דהכו"י כפשוטו דרצה לעקור ת"ב. ותמה בתוס' היכי ס"ד הכי והא אמרי' כל האוכל ושותה בת"ב אינו רואה בנחמה של ירושלים! ועוד דאין בי"ד יכול לבטל דברי בי"ד חבירו עד שיחא גדול ממנו בחכמה ובמנין? ותי' ב' תירוצים - א' שרק

אי' במס' ר"ה יח: דשלוחין יוצאים על ששה חדשים ואי' מהם הוא חודש אב מפני תענית תשעה באב. והקי' הגמ' דליפקי שלוחים גם אתמוז וטבת מפני התענית שחלות בהם וידעו מתי להתענות? ומתוך הגמ' דרש"י קרא "צום הרביעי וצום החמישי וצום השביעי וצום העשירי יהי' לבית יהודה לששון ולשמחה", דבזמן שיש שלום (שאיין יד עכו"ם תקיפה עלינו כגון כשביהמ"ק בבנינו) יהיו לששון ולשמחה (פ"י שהם יו"ט לאסור בהספד ותענית), יש גזירת מלכות (נ"א שמד) צום (אז יש חיוב תענית מדברי קבלה), אין גזירת מלכות ואין שלום אז תלוי ברצו, רצו מתעניין רצו אין מתעניין (ופרש"י דלכן לא נפקי שלוחים דלא מטרחי' להו על תענית של רשות דתליא ברצו). ומקשי' אי"כ ט' באב נמי לא ליפקי שלוחים דתליא ברצו? ומפרקי' שאני ט' באב שהוכפלו בו צרות ולכן חמירא טפי ונפקי שלוחין. ונמצא דתענית י"ז בתמוז תלוי ברצו, ותענית ט' באב ל"ת ברצו והוא חיוב מוחלט מפני שהוכפלו בו צרות. ועי' ברמב"ן בתורת האדם שכי' דהכו"י רצו היינו שרצו רוב הצבור להתענות "ועכשיו כבר רצו ונהגו להתענות בהם וקבלום עליהם לפיכך אסור ליחיד לפרוץ גדרן וכל שכן בדורות הללו שהרי בעוונותינו שרבו יש שמד בישראל ואין שלום, הלכך חייבין הכל להתענות מדברי קבלה ותקנת נביאים". ומבוי' מדבריו דכ"ז הוא חובת דברי קבלה דאם רצו, איחייבו בתענית מדברי קבלה (ומוסיף שיש רח"ל ג"כ שמד וחייב אפי' לא רצו), והא דחז"י דחלוקים י"ז בתמוז מט' באב לגבי מפיסקין מבעו"י וחמשת העיניים, פ"י רמב"ן דמעיקר התקנת נביאים כולם שוים וכל הצומות תענית צבור ומפיסקין מבעו"י ונוהגים בו חמשת העיניים ורק דכיון דעכשיו כולחו תענית לבד מט' באב, תלוי ברצו אפי' שרצו להתענות, אך לא רצו שיהנו כחומר תענית צבור ורק קבלו חובת תענית מתחילת היום ורק אכ"י ושת"י (והוסיף הריטבי"א שכשם שיכולים לעקרו כולו דלא רצו אין מתענין, כמו"כ יכולים לעקרו במקצת שלא ינהוג בו חומרת תענית צבור). וכי' רמב"ן שעפ"י מובן הא דאי' במגילה ה: דרבי רחף בקרונה של צפורי בשבעה עשר בתמוז והכו"י שרצה לעקור תענית י"ז בתמוז משום שבימיו אין שמד ואין שלום ותל"י ברצו, ורחף ל"ד אלא ה"ה שרצה לאכול. אך יעוין בתוס' מגילה ה: שלא כ"כ אלא דווקא רחף דאילו אכ"י כבר רצו וקבלוהו ואסורוהו ע"ש. וריטבי"א כ' ד"ז בתמוז רק תלוי ברצו לגבי חמשת עיניים ולא לגבי אכילה. אך בזמן שיש רח"ל שמד, גם י"ז בתמוז דינו כתי"צ לכ"ד דהיינו להפסיק מבעו"י וחמשת העיניים כמו יוה"כ. וכי' רמב"ן "והאי דנקיט בגמ' לאיסור תשעה באב בלחוד (פ"י אמאי הוזכרו חמשת עיניים רק בתשעה באב ולא בשאר צומות כיון דגם בהו נהגים

DID YOU KNOW? *(continued from cover)*

joy. This applies to both live and recorded music (see *Igros Moshe O.C. 1:166* regarding sefirah). However, this only applies to one who intentionally listens to music for enjoyment, but there is no prohibition if one happens to hear music, such as one who finds himself in a doctor's office where there is music playing in the background (*Shiurei Halacha* 38:3). The same applies to a song used as a ringtone on a phone. Although some are strict and change it during the Three Weeks, in truth there's no reason to change it because one is not listening to the song for enjoyment (*ibid.*). One may listen to music during any physical activity done for health reasons because without it, one would likely refrain from doing the activity (Rosh Kollel, Harav Dovid Zucker, *shlita*). Further, one may listen to music while driving if there's a safety concern about falling asleep at the wheel (*ibid.*).

Shehechyanu During the Three Weeks, one should avoid saying the beracha of Shehechyanu (*Shulchan Aruch* 551:17). The reason is that these are days of punishment and it's inappropriate to thank Hashem for bringing one to these days (*Mishnah Berurah* 551:98). Thus, one should avoid purchasing an expensive piece of clothing which requires the recital of Shehechyanu. Inexpensive items, such as socks, may be purchased during the Three Weeks (and worn up until Rosh Chodesh Av) (*Mishnah Berurah* 551:45). Similarly, purchasing a car is forbidden (unless it's to enable one to earn a living, such as a truck). However, if it's a family car, one may purchase it up until Rosh Chodesh Av because it requires the beracha of Hatov V'Hameitiv – not Shehechyanu (*Igros Moshe O.C. 3:80*). Many Poskim write that on Shabbos one may recite Shehechyanu, since regardless, many Poskim are lenient with this halacha entirely and allow the recital of Shehechyanu (*Mishnah Berurah* 551:98; but some are stringent on Shabbos during the week in which Tisha B'Av falls and on Tisha B'Av which falls on Shabbos – see *Aruch Hashulchan* 551:38).

Learning Torah on Tisha B'Av Since the learning of Torah gladdens the heart, it is forbidden to learn Torah on Tisha B'Av. However, topics which are relevant to the fast day may be learned (*Shulchan Aruch* 554:1). Regarding saying Tehillim, the *Mishnah Berurah* (554:7) cites various customs on whether or not it's permissible, and some are lenient in the afternoon, after chatzos. However, saying Tehillim on behalf of someone who is sick is permissible (*Shiurei Halacha* 51:3). Regarding learning mussar sefarim, the *Meiri* (*Moed Katan* 21a) writes (regarding an *aveil*) that this is permissible. Although such sefarim often quote words of Chazal, this is permissible since the point of the learning is to bring one to do teshuvah and improve one's ways (*Shiurei Halacha* 51:4).

Greetings on Tisha B'Av Just as a mourner may not greet someone and inquire about his welfare during shiva, such as saying "Shalom Aleichem" or asking how someone is doing, so too, this is forbidden on Tisha B'Av (*Shulchan Aruch* 554:20). This includes wishing someone "good morning" (*Mishnah Berurah* 554:41). The common custom is to avoid saying "hello" or "hi." In truth, there is really no source for this custom because unlike "good morning" which includes a blessing for a good morning and is somewhat similar to a welfare greeting, saying "hello" does not include a blessing of any kind. However, some explain that the rationale behind the custom is that saying "hello" – similar to "good morning" – is a substitute for wishing someone "Shalom" and is thus included in the prohibition (*Shiurei Halacha* 52:1).

Ahavas Yisroel – A Way of Life

Rabbi Chaim Tzvi Weg

Rabbi Moshe Weinberger told a beautiful story about the Bobover Rebbe, Rabbi Shlomo Halberstam *zt"l*.

After surviving the Holocaust, the Rebbe settled in the Upper West side of Manhattan with his son Reb Naftali and just a few chassidim – they barely had a minyan. One Erev Shabbos, they had only nine people for mincha and the hour was getting late. The Rebbe sent out his son "Naftulcheh" to go out to the street and see if he could find a tenth man, someone with a "*Yiddesheh punim* (face)." After waiting outside a few moments, he noticed an elderly fellow who had that look of having been through the same horrors they had experienced and asked him in Yiddish if he would be able to join in the minyan. At first, he didn't want to come, but Reb Naftali was adamant. "Please, we really need you for a minyan." The man agreed to join them, but he said, "Listen, once I'm here, I happen to be a *baal tefillah* and I would like to daven for the *amud*." The Rebbe agreed, and he davened for the *amud* a beautiful *Kabbalas Shabbos*. After that, the man continued coming every week for many years. However, one Friday night, this Yid, whose name was Moischeleh, didn't show up. So, the Rebbe said to his son, "I want you to find Moischeleh; I don't want to start davening without him." Reb Naftali told his father, "This is not Bobov, this is Manhattan! How will I find him?" The Rebbe insisted and said he should please go and look for him. Reb Naftali went down the block and lo and behold, in middle of a park, there was Moischeleh, sitting on one of the benches smoking a cigarette on Shabbos R"L! Reb Naftali rushed back to the Rebbe and said, "We found him, and he's smoking a cigarette!" The Rebbe responded, "It's not true, he's not smoking." Reb Naftali said, "But we saw him, and he definitely was smoking." The Rebbe then said again, "It's not true, it's not him that's smoking – it's the '*Deitcher* (German)' that's smoking." At first, the chassidim didn't understand what the Rebbe was talking about, until they realized what the Rebbe was saying. This holy Jew had been broken and traumatized in the deepest way, just like all of them. Deep inside of him, of course, he was a shomer Shabbos, singing *l'chah dodi*. There was a German that somehow invaded his life, and it wasn't the Yid that was smoking on Shabbos, it was the German. The Rebbe said to go back and bring Moischeleh, but it was too late – he was gone.

Many years later, the Rebbe was sitting with his son Reb Naftali and his chassidim, and an elderly chassid with a streimel and long white beard walked in and asked the Rebbe, "Rebbe, Rebbe, do you recognize me?" The Rebbe said, "No." Then the man started singing *l'chah dodi*, and they realized it was Moischeleh! The Rebbe gave him a big hug, and then he turned to his son Reb Naftali and said, "Didn't I tell you? It wasn't Moischeleh that was smoking, it was the German inside of him that was smoking."

The Rebbe understood a Jew. When we hear or see people doing things that we wouldn't expect to hear or see from another Yid, it's not actually coming from the Yid inside, but perhaps there is something else bothering them beneath the skin that we don't know or understand.

This *Bein Hametzarim*, maybe we can all try to emulate the ways of the Bobover Rebbe to look at other Yidden with a different light, not one of judgement or resentment C"V, but of understanding and compassion. In this *zchus*, may we merit the rebuilding of the Beis Hamikdash Hashlishi speedily in our times!

The Antidote for Sinas Chinam

Rabbi Shimon Langer

The *Gemara* in *Yuma* 9b tells us that *Bayis Rishon* – the first Beis Hamikdash – was destroyed because of the three big *aveiros* (*Gilui Arayos*, *Shfichas Damim*, and *Avodah Zara*) and *Bayis Sheini* – the second Beis Hamikdash – was destroyed because of *Sinas Chinam* – baseless hatred. The *Gemara* deduces from here that *Sinas Chinam* is equivalent to the big three *aveiros*.

We see from here how crucial the mitzvos of *Bein Adam La'chaveiro* – interpersonal mitzvos – are to our service of Hashem.

The *Sefer HaChinuch* (#429) says something fascinating. He says that included in the *lav* of *Lo Yidbak* – don't let *Avodah Zara* "stick" to your hands, is the prohibition against taking *ribbis* – interest. (Parenthetically, Rav Beinish Finkel *zt"l* used to be very selective from whom he would solicit funds for the Mir Yeshiva. If he felt there was a concern that this person's money came from illicit sources, such as stealing or the like, he wouldn't accept it.) Why is this so? Lending someone money with *ribbis* is the opposite of treating someone well; after all, there is an obligation to lend money to help someone in need. Therefore, one who lends with interest and doesn't treat others with care and respect is the equivalent of *Avodah Zara*, as explained above.

The *Pane'ach Raza* (one of the *Rishonim*) offers a beautiful explanation for a *pasuk* at the end of *Parshas Mishpatim*. The *pasuk* says (*Shemos* 24:10), "כמעשה לבנת הספיר וכעצם השמים לטהר" – (Under Hashem's feet was) the likeness of a pavement of sapphire, like the very sky for purity." The word "מעשה" – literally, "story," indicates that there was a story connected to this rock (see *Rashi* there for an alternative explanation). He says that in *Mitzrayim* there was a man (not just one) who was working very hard in the fields lifting heavy boulders. His wife, who was expecting a child, couldn't bear seeing her husband suffer anymore, so she assisted him in his arduous labor. However, due to the exertion she invested, she sadly had a miscarriage while carrying the boulder. That rock was so cherished by Hashem (as it were) that this rock stayed with Hashem during the extent of the *galus* as a reminder of Klal Yisroel's suffering.

With this in mind, the *Pane'ach Raza* adds a new explanation for a *pasuk* in *Eicha* (2:1). The *pasuk* says, "והשלך משמים ארץ תפארת ישראל ולא זכר הדם רגליו ביום אפיו" – Hashem threw (as it were) from heaven to earth *Tiferes Yisroel* and didn't remember what was at His feet on the day of his anger." He explains that this refers to the above rock, that Hashem threw away the rock when Klal Yisroel weren't acting properly towards each other. That rock, which symbolized the beauty of the mitzvos *Bein Adam La'chaveiro*, was tossed away when Klal Yisroel was neglectful (on their level) of respecting each other.

The *Rosh* (beginning of *Maseches Peah*) tells us that the mitzvos *Bein Adam La'chaveiro* are more precious to Hashem than mitzvos *Bein Adam Lamakom*! We know that *Middah Tova Mirubah* – good actions pay off even more. A little bit of extra attention in this area can go a long way in enhancing our Avodas Hashem.

There was a story recently circulating about a boy who unfortunately left the fold of Yiddishkeit. He traveled to many different destinations worldwide "enjoying his freedom." His travels led him to South America where he encountered a Rav who invited him into his home unconditionally. At first, this boy was wary, but he soon accepted. He then asked the Rav, "Don't you realize the many transgressions I have committed, how far I am from Torah and Mitzvos?" The Rav answered him that you have a neshama and a Yid is always welcome in my home. Slowly the boy began his return to Yiddishkeit. When he "fully returned," his father asked him which doctor/therapist was it which brought him back? Which of the many thousands of dollars that we spent on you was it? The boy answered that it wasn't a therapist or doctor who brought him back; rather, it was the good words and encouragement of this Rav that won him over.

Let us close with the words of Rav Yedaya Hapenini (who lived in the generation of the *Rashba*): "הלב תחיה" – one good word can give a person life just like the rain brings life to the earth." Similarly, some *Seforim* explain the words "מחיה מתים במאמרו" – Who brings life with His word" to refer to the life-injecting power of the spoken word. That is the antidote for *Sinas Chinam* – a good word. May we be *zoche* to the rebuilding of the Beis Hamikdash speedily in our days.

“one good word can give a person life just like the rain brings life to the earth.”

TISHA B'AV A DAY OF HOPE

(continued from cover)

geulah and send us Mashiach is "born" from the tears that we shed on Tisha B'Av.

These insights explain why Tisha B'Av can be referred to as a "moed," a holiday. After sitting all morning reciting kinos with tear-filled eyes, we have a glimmer of hope for the future. We have brought Mashiach that much closer. We can now rise from the floor and don our talleisim and tefillin. There is reason to rejoice in the midst of our mourning. We can finally recite the tefillah of "Nacheim" in *Shemoneh Esrei*, asking Hashem to console all the mourners of Tziyon. May Hashem console us all with the rebuilding of the Bais HaMikdash speedily in our days.